

Oplegnotitie Begrotingsuitgangspunten en Ontwerp Programmabegroting Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) 2023

datum: 1 april 2022

kenmerk: Z/22/130231/273578

betreft: oplegnotitie bij zienswijze Ontwerp Programmabegroting 2023 VRHM

Geachte raadsleden,

Op 18 februari 2022 zijn de Begrotingsuitgangspunten van de VRHM 2023 bij de griffie binnengekomen. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de veiligheidsregio van 17 februari 2021, waarin tevens is besloten de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hierover te informeren. Dit was vooruitlopend op de aanbidding van de (Ontwerp-) Programmabegroting VRHM 2023, welke op 23 maart is behandeld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur (DB) van de VRHM. De Begrotingsuitgangspunten VRHM 2022 vormden de basis voor de opgestelde Ontwerp Programmabegroting VRHM 2023 (incl. meerjarenraming 2024-2026).

De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat het DB van de gemeenschappelijke regeling de (Ontwerp-)Programmabegroting toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten, acht weken voordat deze aan het AB wordt aangeboden. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het DB van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze over de (Ontwerp-) Programmabegroting naar voren brengen.

Wanneer een Ontwerpbegroting naar uw gemeenteraad wordt verzonden, is het gebruikelijk dat deze, vanuit het college van B&W wordt voorzien van een oplegnotitie en concept-zienswijze. In deze oplegnotitie wordt in grote lijnen uiteengezet wat de belangrijkste onderwerpen van de ontwerp-programmabegroting zijn, resulterend in een brief met daarin een concept-zienswijze.

In de ontwerp-programmabegroting 2023 wordt eerst (hoofdstuk 1) de context geschetst van de veiligheidsregio Hollands Midden. Hoofdstuk 2 beslaat het grootste gedeelte en gaat over de zes verschillende programmataken, die afzonderlijk worden beschreven: Meldkamer, Risico- en Crisisbeheersing, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), Bevolkingszorg, Brandweezorg en Bedrijfsvoering. In het derde hoofdstuk komen weerstandsvermogen, risico's, kapitaalgoederen en de financiering aan de orde, gevolgd door de financiële begroting en de bijlagen.

Context

Het kader wordt gevormd door de Wet veiligheidsregio's (Wvr) die in 2010 van kracht werd. Doel is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie.

De burgemeester voert het bevel als zich in zijn of haar gemeente een incident, ramp of crisis voordoet. De voorzitter van de veiligheidsregio heeft de leiding bij rampen of crises die de gemeentegrens overschrijden. De organisatie van de regionale rampenbestrijding en crisisbeheersing is belegd bij de veiligheidsregio, bestuurd door een bestuur van de burgemeesters van de verschillende gemeenten. De vaste voorzitter is bij koninklijk besluit benoemd uit de burgemeesters van de gemeenten in de regio.

Het Algemeen Bestuur stelt de hoofdlijnen voor het te voeren beleid van de veiligheidsregio vast en de financiële kaders na overleg met de gemeenteraden. Ook controleert het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur.

De rol van de betrokken gemeenteraden is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden. Naast de formele rol van gemeenteraden bij het vaststellen van de begroting en de jaarstukken, hebben de gemeenteraden ook een taak bij het opstellen en vaststellen van het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan.

De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) is opgericht op 8 oktober 2010. De taken van de VRHM zijn:

- meldkamerfunctie brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening;
- risicobeheersing;
- rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio);
- coördinatie gemeentelijke crisisbeheersing (bevolkingszorg); en
- brandweezorg.

Naast bovenstaande wettelijke taken voert de VRHM ook een aantal niet-wettelijke taken uit, zoals adviseren over de risico's in de regio (bijvoorbeeld op evenementenveiligheid en in het kader van het omgevingsrecht. De brandweer voert niet-wettelijke taken uit zoals Brandweer First Responder (assistentie bij reanimatie) en het afhijzen van patiënten.

Een andere taak die de VRHM op zich neemt is het opstellen van het regionaal risicoprofiel. Dit is een inventarisatie en analyse van de in de veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit omliggende regio's. Het Regionaal Risicoprofiel komt tot stand in samenwerking met gemeenten, partners, experts en betrokken hulpdiensten. Uit het huidige risicoprofiel blijkt dat vier onderwerpen de komende jaren van grote invloed zijn op de veiligheidsrisico's:

- Klimaatadaptatie
- Energietransitie
- Cybersecurity
- Continuïteit

Het bestuur van de VRHM stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten en betrokken partners.

In 2022 wordt het Regionaal Risicoprofiel opgesteld om in 2023 een nieuw Regionaal Beleidsplan 2024-2027 te kunnen vaststellen. De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt, gebaseerd op het risicoprofiel

De gezamenlijke doelen die zijn benoemd, die gelden voor de taakuitvoering van alle taken voor de periode 2020-2023, zijn:

- Wij kennen en duiden de risico's uit het regionaal risicoprofiel en vertalen deze naar maatregelen voor de hele veiligheidsketen;
- Wij maken burgers meer zelfredzaam en richten ons op risicogroepen;
- Wij zijn competente adviseurs binnen het nieuwe omgevingsrecht;
- Wij maken meer en slimmer gebruik van informatie;
- Wij vergroten het inzicht in ons presteren;
- Wij kennen onze partners (partnerprofiel);
- Wij werken met en voor gemeenten aan (fysieke) veiligheid.

Gedurende de huidige beleidsplanperiode is het kostenniveau van de veiligheidsregio ongewijzigd gebleven. Er is uitsluitend indexering toegepast ter behoud van een waarde vaste begroting.

Beleidskader

Het beleidskader voor 2023 wordt gevormd door het Regionaal Beleidsplan VRHM 2020-2023 '*Veiligheid in samenhang*'. In het beleidsplan staan gezamenlijke doelen en afzonderlijke doelen per taak geformuleerd ('wat'). De concrete uitwerking per doel ('hoe') vindt plaats via het jaarplan, dat jaarlijks aan het bestuur wordt voorgelegd. Hiermee wordt de planning en control-cyclus en het resultaatgericht werken versterkt.

Voor de periode 2020 - 2023 zijn enkele jaren geleden de doelen vastgesteld:

Gezamenlijke doelen voor de veiligheidsregio

- De VRHM kent en duidt de risico's uit het regionaal risicoprofiel en vertaalt deze naar maatregelen voor de hele veiligheidsketen.
- De VRHM maakt burgers meer zelfredzaam en richt zich op risicogroepen.
- De VRHM heeft competente adviseurs binnen het nieuwe omgevingsrecht.
- De VRHM maakt meer en slimmer gebruik van informatie.
- De VRHM vergroot het inzicht in haar presteren.
- De VRHM kent haar partners (partnerprofiel).
- De VRHM werkt met en voor gemeenten aan (fysieke) veiligheid.

Doelen voor de meldkamer

- De VRHM heeft een sterke meldkamer samen met de Veiligheidsregio Haaglanden en de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS).
- De meldkamer is van en voor de veiligheidsregio/brandweer.

Doelen voor risico- en crisisbeheersing

- De VRHM versterkt het risicomangement.
- De VRHM moderniseert de crisisorganisatie.

Doelen voor GHOR

- De VRHM vernieuwt de informatiedeling tussen de zorgketen en de crisisorganisatie.

Doelen voor bevolkingszorg

- De VRHM werkt aan en voor een meer slagvaardige gemeentelijke crisisorganisatie.
- De VRHM is het (kennis)knooppunt tussen gemeenten en veiligheidsregio.

Doelen voor brandweezorg

- De VRHM werkt met paraatheid op maat.
- De VRHM vergroot haar inbreng in de veiligheidsketen.
- De VRHM staat in de (lokale) gemeenschap.

Doelen voor bedrijfsvoering

- De VRHM werkt aan duurzaamheid van materieel, materiaal en mensen.
- De VRHM werkt aan een presterende organisatie.
- De VRHM werkt aan een wendbare organisatie.

Weerstand en risico's

Het is van belang dat risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar zijn. Door inzicht in de risico's kan op verantwoorde wijze besluitvorming plaatsvinden. De huidige en toekomstige risico's moeten in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Er wordt (Algemene) reserve aangehouden ter dekking van specifieke risico's en als buffer voor kleine financiële tekorten. Op grond van een risico-inventarisatie is de "Nota Reserves 2020 -2023" door het Algemeen Bestuur vastgesteld. In de inventarisatie zijn destijds 3 potentieel substantiële risico's in beeld gebracht:

- Meerkosten die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio;
- Cyber- en digitale verstoringen;
- Eigen risico onverzekerbare aanspraken (personeel) ongevallenverzekeringen.

Voor wat betreft het laatstgenoemde risico, de verzekerbare aanspraken, is het de bedoeling om één collectieve ongevallenverzekering in te kopen. Op 4 oktober 2021 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de 25 voorzitters veiligheidsregio, daarvoor het principebesluit genomen tot het oprichten van een stichting Risicobeheer. Dit om een gezamenlijk expertisebureau risicobeheer te creëren, waarmee collectief een ongevallenverzekering kan worden ingekocht en schades worden afgewikkeld. Vóór het AB van onze veiligheidsregio over kan gaan tot het oprichten van een stichting, dienen vooraf de raden van deelnemende gemeenten geconsulteerd te worden ten aanzien van wensen en bedenkingen. Uw raad heeft wensen en bedenkingen aangaande de oprichting van een stichting Risicobeheer kenbaar gemaakt aan de veiligheidsregio (na de vergadering van 7 maart 2022).

Ten minste eens in de vier jaar wordt het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gebouwen in eigendom geactualiseerd om de aanpassing van de jaarlijkse storting in de voorziening groot onderhoud gebouwen vast te stellen. De kazernes komen zoveel mogelijk volledig in eigendom of er worden afspraken gemaakt om alleen de casco's van kazernes te huren waarbij alle installaties in eigendom komen van de VRHM. Verder wordt de komende twee jaren geïnvesteerd in de vervanging van tankautospuiten (circa € 19 miljoen) en bijbehorende bekapping (€ 3 miljoen). De verwachting is dat in 2023 voor een bedrag van € 900.400 de kleding en duikapparatuur wordt vervangen. De verwachting is dat in 2025 de vervanging van de ademluchtapparatuur (€ 2,6 miljoen) wordt gerealiseerd.

De paragraaf Financiering geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en hoe rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast wordt ingegaan op de wijze waarop de VRHM inhoud geeft aan het Financieel Statuut.

Financieel kader

Voor het begrotingsjaar 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn de bestuurlijke uitgangspunten (AB 31 maart 2016, Kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financieringssysteem gemeentelijke bijdragen vanaf 2019) bepalend. Daarnaast zijn de afspraken in de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands Midden voor de begrotingen 2023 uitgangspunt van indexering.

De kaderstelling voor 2023 is met een brief op 1 november 2021 aangeboden aan de Dagelijks Besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Hollands Midden. Samengevat betekende dit:

1. De indexering te baseren op de publicatie van de nominale ontwikkeling (gebaseerd op de publicaties van het CPB) in de Septembercirculaire (t-2) van het nieuwe begrotingsjaar:

Voor arbeid:

- de Prijs overheidsconsumptie werknemers beloning werknemers 2023: 2,0%;
- correctie T-2: -0,1%, correctie T-1: +1,8%, netto correctie: +1.7%;
- de toegestane prijsindexatie voor 2023 bedraagt daarmee 3,7% voor beloning werknemers.
-

Voor materieel:

- de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) 2023: 1,5%;
- correctie T-2: +0,6%, correctie T-1: +0,4%, netto correctie: +1.0%;
- de toegestane prijsindexatie voor 2023 bedraagt daarmee 2,5% voor netto materieel.
-

2. In de systematiek van de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden (FKGR) wordt de indexering voor 2023 gecorrigeerd voor ontwikkelingen in het jaar 2021 en 2022. De indexering voor 2023 wordt vastgesteld op basis van de indices uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van 2021 (de grondslag voor de septembercirculaire 2021). Dit impliceert, dat de prijsontwikkeling voor 2023 bijna twee jaar van tevoren wordt bepaald. In deze twee jaar kunnen zich echter afwijkingen voordoen en zonder correcties kan dat vervolgens tot structurele afwijkingen leiden. De inzichten uit de septembercirculaire 2021 met betrekking tot 2021 en 2022 wordt gebruikt om de correctie te berekenen. Deze correctie wordt dan toegepast op het indexpercentage voor 2023.

Conform de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen voor 2023 betekent dit voor de VHRM een (gewogen) indexering van de gemeentelijke bijdragen van 3,28% t.o.v. 2022.

Zienswijze

Vanuit gemeente Leiderdorp wordt al jaren lang gepleit voor een begroting, opgebouwd ten behoeve van het geformuleerde beleid: de financiën volgen het beleid en niet andersom. De ontwikkeling die de VRHM door de jaren heen in dit verband heeft doorgemaakt is positief. Meer en meer worden de prestaties gekoppeld aan operationele- en strategische doelstellingen. Het Regionaal Beleidsplan vormt de basis.

Het financiële kader (m.n. indexering) voor 2023 wordt gevormd door de FKGR voor begrotingen 2023, opgesteld door het financieel overleg van gemeenten in Hollands-Midden onder voorzitterschap van wethouder Michiel Bunnik (Gouda).

De Veiligheidsregio heeft de begroting voor 2023 correct geïndexeerd conform de prijsindexaties van de FGKR. Naast de indexatie zijn er geen andere factoren die leiden tot een verhoging van de begroting. In de zienswijze kan worden aangegeven dat de gemeenteraad van Leiderdorp kan instemmen met de programmabegroting 2023 van de VRHM.

Datum : 1 april 2022
Auteur : Daan Koopmans
Resultaatteam : Openbare Orde en Veiligheid